кримінальне право. Крім того саме в межах даного критерію суд може встановити, чи дійсно особа в момент набуття права власності вчинила всі можливі дії для перевірки законності правочину, тобто що вона не знала і не могла знати, що існують будь-які обмеження даного майна;

3) чи пов'язаний власник майна з подією кримінального правопорушення. Дана ознака буде напряму вказувати, що власник майна, який звернувся з апеляційної скаргою, був обізнаний з ситуацією, а тому мав розуміти, що придбане ним майно може бути предметом спеціальної конфіскації;

4) чи пов'язаний власник майна з особою, у якої таке майно було отримано. На відміну від попереднього критерію, суд буде оцінювати зв'язок між суб'єктами, які вчинили правочин з набуття права власності. Якщо буде встановлено, що такі суб'єкти між собою певним чином пов'язані (наявність тривалих дружніх або сімейних зв'язків, спільне ведення бізнесу тощо), то це буде вказувати, що такий правочин мав ознаки фіктивності, а отже майно було вилучено законно.

Література:

1. Ухвала Чернігівського апеляційного суду від 27.10.2022, справа № 743/1392/21. URL: https://reyestr.court.gov.ua/Review/106995923

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-186

ОЦІНКА ОБСТАВИНИ «ВІДСУТНІ ФАКТИЧНІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ» СУДОМ ПІД ЧАС ЗАТВЕРДЖЕННЯ УГОДИ ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ

Дабіжа Олена Анатоліївна
аспірант кафедри кримінального процесу
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна
ORCID ID: 0009-0006-2101-8121

«Основним змістом кримінально-процесуального за своїм характером поняття «винуватість» є констатація того, що саме ця особа вчинила відповідне діяння, яке містить склад конкретного злочину. Про відсутність фактичних підстав для визнання винуватості можна говорити у тому випадку, якщо, наприклад, діяння, у вчиненні якого обвинувачується особа, взагалі не мало місця або відсутній причинний зв'язок між діянням і наслідками, настанням яких обумовлюється злочинність діяння, зокрема, коли такі наслідки наступили внаслідок дій

особи, якій заподіяно шкоду, або в результаті дій сил природи тощо. За загальним правилом ці обставини встановлюються судом під час дослідження доказів та допиту свідків. Однак, у кримінальному провадженні на підставі угод суд не проводить зазначених дій, тому лише шляхом дослідження витребуваних матеріалів та викладеної фабули обвинувачення в обвинувальному акті, суддя може прийти до висновку про наявність чи відсутність підстав для визнання винуватості особи» [1, с. 150].

Напевне, дана підстава для відмови у затвердженні угоди про визнання винуватості є найскладнішою для оцінки, про що можна зробити висновок як з аналізу доктринальних джерел, так і наявної судової практики. Вчені зазначають, що «незважаючи на визнання обвинуваченим своєї вини, суди відмовляють у затвердженні угод за вказаною підставою, зокрема, у випадках, якщо у матеріалах провадження недостатньо доказів для: визначення розміру завданої потерпілому шкоди, що породжує сумніви у правильності кваліфікації; встановлення форми вини обвинуваченого; з'ясування мотивів та мети вчинення кримінального правопорушення і т.ін» [2, с. 35]. Чинне кримінальне процесуальне законодавство не надає суду реальних процесуальних можливостей для перевірки фактичних підстав для визнання винуватості особи, адже дослідження доказів при перевірці угоди про визнання винуватості не відбувається. У Узагальнені судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод наводиться приклад, в якому суд зазначив, що «будь-які фактичні підстави для визнання винуватості обвинуваченим відсутні, оскільки у матеріалах кримінального провадження немає жодного доказу щодо вартості викрадених чобіт (відсутня довідка про вартість подібного товару), не встановлено їх місце придбання, особу, яка продавала потерпілому чоботи, не допитав її, хоча в судовому засіданні потерпілий вказував на місце їх придбання» [3]. Очевидно, що в даному випадку мова йде про угоду про примирення, але навіть з урахуванням цього ситуація, в якій суд може в повній мірі (або хоча б частково) оцінити докази, які доводиться винуватість особи за умов, що угода надійшла до суду з обвинувальним актом, виглядає неправдоподібною.

Судді досить часто відмовляють у затвердженні угоди у випадку, якщо обвинувачений відмовляється визнавати свою вину, хоча в ст. 474 КПК України така підстава для відмови відсутня. Очевидно, що суд не має права затвердити угоду, якщо одна зі сторін проти цього заперечує, але в даному випадку не йдеться про укладення угоди під примусом, а лише про зміну позиції обвинуваченого в силу тих чи інших причин. Вважаємо, що в умовах обмеженого доступу до доказів, які доводяться винуватість особи, основною підставою для відмови у затвердженні угоди за п. 6 ч. 6 ст. 474 КПК України є відмова особи визнавати свою вину. Якщо в суді обвинувачений заявляє, що не визнає себе винним у

вчиненні кримінального правопорушення або визнає лише частково, то суд має відмовити у затвердженні угоди через відсутність. фактичні підстави для визнання винуватості.

Література:

1. Саєнко Г.Ю. Провадження на підставі угод у кримінальному процесі України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2017. 244 с.

2. Беспалько І. Особливості кримінального процесуального доказування під час провадження на підставі угод. Юридичний вісник. 2022. № 1. С. 34-43.

3. Узагальнення судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод. Подільський районний суд міста Києва: веб сайт. URL: https://pd.ki.court.gov.ua/sud2607/inshe/zakon/uzagal

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-187

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ПОЗАСУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Надєйко Микола Миколайович
кандидат економічних наук

В умовах сучасної демократичної правової держави особливого значення набуває забезпечення ефективного контролю за діяльністю суб'єктів публічного адміністрування у сфері підприємницької діяльності. Традиційно контроль за законністю та ефективністю діяльності органів публічної влади асоціюється із судовими механізмами захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Водночас розвиток концепції належного врядування, відкритості влади та громадянського суспільства сприяв формуванню широкого кола позасудових механізмів контролю, важливе місце серед яких посідає громадський контроль. Саме громадський контроль дозволяє забезпечити постійний зворотний зв'язок між державою, бізнесом та суспільством, своєчасно виявляти недоліки адміністративної діяльності, попереджати корупційні ризики та сприяти підвищенню якості публічного адміністрування.

Під громадським контролем за діяльністю суб'єктів публічного адміністрування у сфері підприємницької діяльності доцільно розуміти систему організаційно-правових механізмів участі інститутів